

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جیرفت

معاونت تحقیقات و فناوری

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جیرفت

مرکز رشد فناوری سلامت

**Jiroft University of Medical Science and Health Services
Incubator Center of Health Technology**

**برنامه استراتژیک ۵ ساله مرکز رشد فناوری سلامت
دانشگاه علوم پزشکی جیرفت**

مقدمه:

مراکز رشد دانشگاهی به عنوان یکی از اصلی ترین بدنه ها و ارکان مهم تبدیل و اجرایی نمودن ایده های فناورانه به تولید و محصول، در دانشگاه ها فعالیت می نمایند.

از آنجایی که شرکتهای کوچک و متوسط فناوری در رونق اقتصادی، توسعه فناوری و به تبع آن کارآفرینی نقش بسیار مؤثری دارند، لذا مراکز رشد فناوری سلامت به عنوان خط مقدم تبدیل و باروری ایده های مرتبط با حوزه سلامت و در نهایت افزایش سطح سلامت جامعه نقش مهمی را ایفا میکنند. لذا این مراکز برای کارآفرینان و واحدهای کوچک و متوسطی که با تکیه بر علم و فناوری دارای ایده های قابل تجاری شدن هستند اطلاعات و مشاوره های ضروری و نیز خدمات و تجهیزات مناسب را برای رشد و ارتقاء آنها ارائه نموده و آنها را برای حضور مستقل و موثر در صحنه فناوری آماده می نماید. این مراکز رشد جهت کار آفرینی و حمایت از نوآوری و خلاقیت نیروهای محقق فعال در حیطه علوم پزشکی و دارویی فعالیت می کنند.

تعریف فناوری: فناوری توانایی تبدیل ورودی ها به خروجی هایی است که مزیت رقابتی ایجاد می نماید
تعریف مرکز رشد:

مرکز رشد (انکوباتور)، آنگونه که در فرهنگ لغت آمده به معنای ماشین جوجه کشی، گرم خانه، یا دستگاه نگهداری ساخته شده است که بر مفاهیم تکثیر کردن، کشت دادن، رشد to incubate نوزادان نارس است. این واژه از مصدر رشد کردن و تکوین یافتن دلالت دارد. در ادبیات کارآفرینی، انکوباتورها در زمره زیرساختهای فنی قرار می گیرند و نهادها یا چارچوبهایی هستند که برای پرورش یا ایجاد کسب و کارهای کوچک تاسیس می شوند. مرکز رشد فضای اداری و آزمایشگاهی همراه با خدمات حمایتی مختلف با حداقل هزینه را برای شرکتهای نوپا فراهم می کند و همچنین شبکه سازی و برخی خدمات جانبی را برای آنها تامین می نماید. در واقع انکوباتورها ارائه کننده فضا، خدمات حمایتی و تجهیزات مشترک برای شرکتهای کارآفرین هستند تا بتوانند کارآفرینان و شرکتهای کوچک را در ایجاد و توسعه موسسات خود یاری نمایند.

آنطور که در اسناد سازمان جهانی مالکیت فکری آمده مراکز رشد طرحهایی مبتنی بر نوآوری هستند که از کادر مدیریتی کوچکی تشکیل شده و دارای مکان فیزیکی و تسهیلات مشترک هستند. مراکز رشد معمولاً در کنار یک

مرکز تحقیقاتی یا دانشگاهی که خدمات پشتیبانی (اعم از فنی یا غیرفنی) را برای تبدیل (یا پرورش) یک نوآوری یا یک اختراع به یک شرکت صنعتی ارائه می کند تاسیس می شوند، در سرتاسر جهان، این نکته پذیرفته شده است که مراکز رشد ابزارهای مطمئنی برای تبدیل نوآوریها و دستاوردهای تحقیقاتی به محصولات و نیز ترغیب کارآفرینی و توسعه تکنولوژیک هستند.

این مراکز در قالب واحدهای نوپای فعال در زمینه های مختلف منتهی به فناوری متشکل شده اند و واحدهای مستقر در آن شامل شرکتهای خصوصی، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع، و یا مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاهها یا دستگاههای اجرایی هستند که در صورت پذیرش در مرکز رشد مستقر می گردند. شرکتهایی که طی دوره اقامت در مرکز رشد با استفاده از امکانات این مرکز میتوانند به اهداف برنامه خود دست یابند و موفق به ایجاد فناوری و دانش فنی در زمینه مربوطه شوند و دستاوردهای تحقیقاتی خود را به بازار عرضه کنند و بعد از آن از مرکز رشد خارج می شوند.

به واحدهای پذیرفته شده در دوره رشد مقدماتی مشاوره و آموزشهای لازم برای آشنایی با بازار، شناسایی گروه کاری، تثبیت ایده کاری و ایجاد هویتهای حقوقی مستقل داده می شود. تعریف کلاسیک مرکز رشد (انکوباتور):

مرکز رشد یا انکوباتور، مرکزی است که شرکتهای نوپا و تیمهای کارآفرین متکی بر فناوری را در راستای اجرای موفقیت آمیز ایده ها و نوآوریها و همچنین رقابت در صحنه تجارت ملی و جهانی حمایت میکند. مرکز رشد شرایطی را برای شرکتهای نوپا فراهم میکند که ضمن به ثمر رسانیدن سرمایه گذاری، کاهش ریسک راه اندازی، کاهش هزینه راه اندازی، توسعه کسب و کارهای اساسی، مدیریت دانش و سیستمها و در نهایت باعث رشد آنها میشود. یک مرکز رشد، شرکتها را با فراهم آوردن مجموعه ای از سرویسها و همچنین سوق دادن آنها برای سرمایه گذاری در نقاط سودآور یاری می کند.

تعریف مرکز پیش رشد (پیش انکوباتور):

پیش انکوباتور مجموعه ای است که به منظور حمایت از هسته های تحقیقاتی که ماهیت حقوقی ندارند (آمدگی ثبت شرکت یا مؤسسه را نداشته باشند) و یا از نظر شروط پذیرش برای انکوباتوری ضعفهایی داشته باشند، تشکیل شده است. مدت استقرار هسته های تحقیقاتی در این دوره حداکثر شش ماه و در طول این مدت، موظف به تعریف

ایده محوری و یا تامین نیروی انسانی و تقاضا برای استقرار در مرکز رشد می‌باشند. خدمات ارائه شده به هسته‌های پذیرش شده در این دوره محدود خواهد بود.

یک شرکت دانش‌بنیان می‌بایست در یکی از گروه‌های سه‌گانه ذیل قرار گیرد:

۱- تولید کننده کالای دانش‌بنیان (مطابق فهرست کالاهای مصوب) از طریق تولید و یا بومی‌سازی دانش فنی باشد (نماینده‌گی و یا واردکننده تجهیزات نباشد).

۲- دارای فعالیت تحقیق و توسعه و خدمات طراحی مهندسی مرتبط با یکی از کالاهای دانش‌بنیان باشد.

۳- ارائه کننده خدمات تخصصی دانش‌بنیان باشد.

انواع مراکز رشد فناوری در حوزه سلامت:

مراکز رشد فناوری عمومی (جنرال) تحت عنوان: مراکز رشد فناوری سلامت

مراکز رشد فناوری تخصصی: که در ۶ حیطه تخصصی مجوز فعالیت صادر می‌گردد شامل:

۱. فناوریهای دارویی،

۲. زیست فناوری،

۳. فناوری مواد و تجهیزات پزشکی،

۴. فناوری اطلاعات،

۵. فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی،

۶. فناوری مهندسی بافت و سلول بنیادی

استراتژی مرکز رشد فناوری سلامت دانشگاه علوم پزشکی جیرفت:

• بستری سازی و حمایت مالی و معنوی از بکارگیری تکنولوژیهای نوین مورد نیاز سلامت

• مطالعه، یکپارچه سازی، طراحی و نظارت بر کلیه مستندات کلان مربوطه که از طرف وزارت بهداشت و سایر

سازمان‌های بالادستی اعلام میگردد

• جهت دهی به چرخه‌ی علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش مؤثر در حوزه علوم پزشکی و سلامت به کمک

انجام حمایت‌ها و ارائه مشاوره‌های تخصصی در زمینه‌های مرتبط

• توسعه و بومی‌سازی علوم و فناوریهای سلامت با توجه به ایده‌های تولید محور و حمایت از کارگاه‌های

کوچک و متوسط

• تولید دانش با تأکید بر حوزه سلامت با حمایت از ایده‌های خلاقانه که منجر به تولید دانش و خدمات در حوزه های مرتبط می‌گردند

• ساماندهی فرایندهای توسعه فناوری در محصولات و تجهیزات سلامت در سطح شهرستان به منظور استفاده حداکثری از توان محققان

اولویت‌بندی اهداف استراتژیک مرکز رشد فناوری سلامت دانشگاه علوم پزشکی جیرفت

• جلب مشارکت محققان به همکاری با مرکز

• همکاری با سازمانها و صنایع در رابطه با توسعه فناوری سلامت

• تأمین منابع مالی جهت انجام پروژه‌های تحقیقاتی - تولیدی

• اعتبار بخشی به واحدهای مستقر حقیقی و مجازی در مرکز رشد فناوری سلامت و ارتقاء کیفیت پژوهشهای

منتهی به تولیدات مرتبط با فناوری سلامت

سیاست‌های مرکز رشد فناوری سلامت دانشگاه علوم پزشکی جیرفت:

• پایش فناوری های سلامت موجود در سطح شهرستان در جهت توسعه و بومی‌سازی علوم و فناوریهای سلامت

• ایجاد ، هماهنگی و استفاده بهینه از تمام امکانات شهرستان برای تولید محصولات حوزه سلامت در جهت

ساماندهی

فرایندهای توسعه فناوری در محصولات و تجهیزات سلامت در سطح شهرستان به منظور استفاده حداکثری از توان

محققان شهرستان

• بهره برداری حداکثری از منابع جهت توسعه فناوری سلامت (بانک ها، اعتبارات در نظر گرفته شده از

داخل و خارج از دانشگاه و یا خیرین)

• نگرش عملیاتی به پروژه‌ها و پایش آنها تا رسیدن به محصول قابل عرضه به بازار در جهت تولید دانش و

محصول با تأکید بر حوزه سلامت

• توسعه واحدهای فناوری محصول محور در جهت بسترسازی به منظور بکارگیری تکنولوژیهای نوین مورد نیاز

سلامت

• تشویق نوآوران و تبدیل ایده‌های نوآورانه و خلاقانه به محصول بر پایه جهت دهی به چرخه‌ی علم و فناوری و

نوآوری برای ایفای نقش مؤثر در حوزه علوم پزشکی و سلامت

• حمایت ویژه از طرح‌های فناورانه دانشجویی زیرمجموعه هسته فناوری دانشجویی

• چشم انداز (Vision) مرکز رشد فناوری سلامت دانشگاه علوم پزشکی جیرفت:

• کسب جایگاه قابل قبول در تولید و ارائه محصولات و خدمات دانش‌بنیان مرتبط با فناوری سلامت در قطب فناوری تعیین شده از طریق بهره‌برداری از پتانسیلها و دانش فنی تخصصی موجود در دانشگاه و شهرستان با تاکید بر محورهای استراتژیک بیوتکنولوژی، فرآورده‌های بیولوژیک، گیاهان دارویی، تجهیزات پزشکی، فناوری اطلاعات و بهداشت.

• اهداف و رسالت‌های دفتر توسعه فناوری سلامت دانشگاه علوم پزشکی جیرفت:

• دستیابی به جایگاه تعریف شده در سند چشم انداز

• توسعه، تسهیل و تسریع در کسب دانش فنی مربوط به فناوریهای پیشرفته در حوزه سلامت از طریق برقراری

ارتباط با سایر مراکز رشد و پارکهای علم و فناوری و مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی

• جهت‌دهی و کاربردی نمودن فرایندهای مرتبط با توسعه فناوریهای حوزه سلامت

• جهت‌دهی جریان علم و فناوری در دانشگاه در راستای نیازهای حوزه سلامت

• هماهنگی و ایجاد ارتباطات موثر بین‌بخشی و درون‌بخشی شامل ارتباط بین واحدهای مستقر در مرکز و نیز

مراکز تحقیقاتی دانشگاه

ارزشها (Values):

• احترام به شان والای انسانی در تحقیقات مرتبط با سلامت آحاد جامعه

• توجه به نیازهای اساسی جامعه در حوزه علوم پزشکی

• جلب مشارکت درون بخشی و برون بخشی در راستای چشم انداز و رسالت مرکز

• رعایت عدالت و اخلاق در انجام فعالیتهای پژوهشی مرکز

• تامین انتظارات ملی متناسب با نقشه جامع علمی کشور و برنامه چشم انداز ۱۴۰۴ کشور

• تشویق پژوهشگران داوطلب به منظور رشد خلاقیت‌های فردی و اجتماعی

• رعایت حق مالکیت معنوی محصولات و اختراعات و پایبندی به اصول اخلاق در پژوهش

• رعایت حق مالکیت معنوی

• تکریم پژوهش و پژوهشگران

نقاط قوت (Strengths):

- امکان همکاری و ارتباط با سایر مراکز تحقیقاتی و ارگانها
- امکان استفاده از امکانات و تجهیزات دانشکده‌های دانشگاه بر اساس تفاهم انجام گرفته
- وجود اعضای هیأت علمی و دانشجویان توانمند در رشته های مختلف شامل نانو فناوری، تجهیزات پزشکی، گیاهان دارویی، بهداشت و فناوری اطلاعات

نقاط ضعف (Weakness):

- ارتباطات بین المللی ضعیف با مراکز تحقیقاتی خارج از کشور
- بودجه ناکافی جهت حمایت از واحدهای فناور
- عدم وجود فضای فیزیکی مناسب و کافی برای گسترش مرکز
- تعدد مسئولیتها و وظایف اعضاء مرکز
- کمبود پرسنل و امکانات پشتیبانی

فرصت ها (Opportunities):

- حمایت مالی و معنوی دولت از مراکز رشد
- نگرش مثبت مسئولین دانشگاه در جهت تولید علم محصول محور
- حمایت دفتر توسعه فناوری سلامت از مراکز رشد تحت پوشش
- وجود مراکز تحقیقاتی متعدد در منطقه و خارج دانشگاه

تهدیدها (Threats):

- ضعف نگرش مناسب نسبت به ماموریت فناورانه دانشگاه در حوزه های مختلف
- توزیع نامناسب اعتبارات در میان مراکز رشد در سطح ملی
- نگرش مسئولین شهرستان نسبت به انجام طرحهای کسب و کار
- پیشرفت آهسته تر در تولید علم و فناوری نسبت به حرکت سریع جامعه بین الملل
- مشکلات ناشی از تحریم های ظالمانه اقتصادی

اهداف کلی (General Goals):

- کسب مجوز موافقت قطعی مرکز رشد
- آماده‌سازی کامل فضای فیزیکی و تجهیز مرکز رشد
- راه‌اندازی وب‌سایت و سامانه ارائه خدمات الکترونیکی
- فراخوان استقرار شرکت‌ها با استفاده از وب‌سایت مرکز رشد
- در اختیار گذاشتن امکانات جهت واحدهای فناور شامل حداقل ۱۰ مترمربع زیربنا، رایانه و تجهیزات جانبی
- تلفن، اینترنت و میز و صندلی بلافاصله پس از استقرار
- تولید و گسترش دانش و فناوری علوم مرتبط با سلامت
- مشارکت در حل مسایل بهداشتی، درمانی، آموزشی، فرهنگی و مدیریتی نظام سلامت
- بهبود کارایی و اثربخشی خدمات بهداشتی و درمانی، آموزشی و پژوهشی
- ارتقای کمی و کیفی گنجینه نیروی انسانی پژوهشگر
- ارتقای سطح و جایگاه فناوری دانشگاه در سطح شهرستان
- مشارکت در جنبش نرم‌افزاری
- حمایت مالی از واحدهای مستقر در مرکز رشد
- بسترسازی جهت تجاری کردن دستاوردهای تحقیقاتی
- ایجاد زمینه کارآفرینی و حمایت از نوآوری و خلاقیت نیروهای محقق جوان
- کمک به رونق اقتصاد محلی
- ایجاد فضای لازم جهت گسترش و رشد واحدهای کوچک و متوسط فناور فعال در زمینه‌های فناوری
- تولید و توسعه محصولات و فرآیندهای فناوری قابل عرضه به بازار
- تربیت دانشجوی کارآفرین و فناور در قالب پایش و حمایت مادی و معنوی در هسته فناوری دانشجویی
- استقرار واحدهای فناور متقاضی در بخش رشد مقدماتی در صورت نیاز
- تلاش برای فراهم آوردن حمایت‌های قانونی جهت تسریع رشد واحدهای مستقر در مرکز رشد و نظارت بر
- فعالیتهای واحدهای فناور در تحقق ایده محوری آنها

وظایف:

وظایف مرکز رشد در سه زمینه کاری ذیل تعریف میگردد:

۱- نظارت:

نظارت بر روند رشد واحدها و تحلیل مستمر دستاوردها با هدف افزایش کارایی مرکز رشد و تحقق ایده محوری واحدهای فناور

۲- حمایت های مالی و معنوی:

حمایت مالی از واحدهای مستقر در مرکز رشد با توجه به فعالیتهای ذکر شده در ایجاد واحدهای فناور تلاش برای فراهم آوردن حمایتهای قانونی جهت تسریع فرآیند رشد واحدهای مستقر در مرکز رشد حمایت از تحقیقات دانشجویی محصول محور در قالب هسته فناوری دانشجویی بسترسازی جهت ایجاد فرصتهای شغلی مناسب جهت جذب کارآفرینان و دانش آموختگان دانشگاه در زمینه های فناوری

۳- خدمات:

مشاوره و آموزشی: ارائه خدمات مشاوره‌ای مورد نیاز واحدها در راستای تبدیل ایده‌های نو به محصولات قابل تجاری شدن و تجاری سازی آنها و آموزش‌های تخصصی ویژه و برگزاری کارگاه و نیز خدمات حقوقی، اخلاق پزشکی، پروژهبایی و بازاریابی

آزمایشگاهی: ارائه لوازم و تجهیزات آزمایشگاهی مورد نیاز در سطح آزمایشگاه معاونت تحقیقات دانشگاه و فراهم نمودن بستر مناسب جهت استفاده از خدمات آزمایشگاهی -تخصصی سایر مراکز تحقیقاتی دانشگاه اداری: تامین محل کار(به صورت اجاره ای)، سالن جلسات، لوازم اداری (میز و صندلی)، تلفن، فکس، اینترنت، اطلاع رسانی

سایر خدمات: سایر خدمات مرتبط با توسعه، رشد و ارتقای واحدهای فناور